

แม่แบบอารยธรรมโลก

อารยธรรมอียิปต์

สภาพทางภูมิศาสตร์ แบ่งเป็น ๒ ส่วน

- อียิปต์บน (Upper Egypt) อยู่ทางทิศใต้
- อียิปต์ล่าง (Lower Egypt) อยู่ทางทิศเหนือ

สมัยราชวงศ์ของอียิปต์

๑. สมัยราชอาณาจักรเก่า
๒. สมัยราชอาณาจักรกลาง
๓. สมัยจักรวรรดิ

ปัญญาความคิด

๑. ความเชื่อทางศาสนา
 - เป็นพื้นฐานของศิลปะ วรรณคดี การแพทย์ การเมือง ดาราศาสตร์
 - เป็นระบบพหุเทวนิยม:- รา โอซิริส ไอซิส ฮอรัส
 - ความเชื่อเรื่องชีวิตหลังความตาย มัมมี่ และบันทึกผู้ตาย (book of the dead)

๒. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการ

- ปิระมิด เป็นวัตถุพยานที่แสดงถึงความเจริญทางศิลปวิทยาการทั้งหมดของอียิปต์

ไม่ว่าจะเป็น ความรู้ในการคำนวณ การทำปฏิทินแบบสุริยคติ การใช้เครื่องผ่อนแรงประเภทรอก การใช้พื้นลาดและขuong ในการเคลื่อนย้ายก้อนหิน เครื่องมือเครื่องใช้ในการสกัดหิน ความรู้ทางการแพทย์ ระบบตัวอักษร(เฮียโรกลิฟิก เดโมติก เฮียราติก) การทำกระดาษ (ปาปิรุส) ศาสตร์เกี่ยวกับอัญมณี ลักษณะการเขียนภาพแบบอียิปต์

- สิ่งก่อสร้างอื่นๆ:- มาสตาบา วัดที่คาร์นัคและออบูซิมเบล สฟิงซ์ เสาหินโอเบลิสก์

อารยธรรมเมโสโปเตเมีย

- เมโสโปเตเมีย แปลว่า ระหว่างแม่น้ำ (ไทกริส & ยูเฟรติส) เป็นส่วนหนึ่งของดินแดนรูปพระจันทร์เสี้ยวอันอุดมสมบูรณ์ (fertile crescent)

กลุ่มชนต่างๆในเมโสโปเตเมีย

- สุเมเรียน

- ชาวสุเมเรียนได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานอยู่บริเวณปากแม่น้ำ เป็นผู้วางรากฐานอารยธรรมเมโสโปเตเมีย

- อักคาเดียน

- ยกทัพมายึดครองรัฐทั้งหลายของสุเมเรียน และขยายดินแดนไปถึงชายฝั่งตะวันออกของเมดิเตอร์เรเนียน

- แอมมอไรต์

- อพยพจากทะเลทรายอาระเบียเข้าพิชิตดินแดนแถบนี้และขยายอาณาเขตออกไปอย่างกว้างขวาง สถาปนาจักรวรรดิบาบิโลเนีย (The Old Babylonian) ขึ้น มีเมืองบาบิโลนเป็นเมืองหลวง

- แอสติเรียน

- จักรวรรดิแอสติเรียมีความเข้มแข็งและมีอำนาจอยู่เป็นเวลานานเพราะมีกองทัพที่เข้มแข็ง มีระเบียบวินัยสูง ใช้อาวุธทำด้วยเหล็ก การปกครองเมืองขึ้นมีลักษณะกดขี่และเก็บภาษีอากรอย่างหนัก

- คาลเดียน

- สถาปนาจักรวรรดิบาบิโลเนียใหม่ (The New Babylonian) โดยฟื้นฟูเมืองบาบิโลนขึ้นมาเป็นเมืองหลวงอีกครั้ง

- เปอร์เซีย

- สร้างจักรวรรดิโลกได้สำเร็จ ขอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรม มีระบบถนนที่มีประสิทธิภาพ ให้กำเนิดศาสนาโซโรสเตรียน

- ฟินีเซียน

- เป็นพ่อค้าทางเรือที่ยิ่งใหญ่ในโลกยุคโบราณ นับเป็นทูตวัฒนธรรมในแถบตะวันออกไกล ให้กำเนิดระบบอักษรแทนเสียงซึ่งเป็นแม่แบบตัวอักษรของยุโรปในปัจจุบัน

- อาเรเมียน

- เป็นพ่อค้าทางเรือที่ยิ่งใหญ่ในแถบเอเชียไมเนอร์ มรดกสำคัญคือภาษาอาเรเมียน ซึ่งนับเป็นภาษากลางของดินแดนแถบเอเชียตะวันตก

- อิบรู

- เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า ยิว ที่มรดกที่สำคัญอย่างยิ่งไว้คือ ศาสนาที่นับถือพระเจ้าองค์เดียว และพระคัมภีร์เดิม (The Old Testament) รวมทั้งให้กำเนิด ๒ ศาสนาคือ ศาสนายิวหรือยูดา และศาสนาคริสต์

ความเจริญด้านต่างๆ

- ความรู้และเทคโนโลยี

- ด้านคณิตศาสตร์ ชาวสุเมเรียนพบวิธีการคูณ หาร ใช้เลขฐาน ๖๐
- ด้านการชั่ง ตวง วัด นำไปสู่การคิดน้ำหนักเป็นปอนด์ในปัจจุบัน
- ด้านปฏิทินและดาราศาสตร์ ชาวคาลเดียนสามารถคำนวณช่วงเวลาหนึ่งปีได้อย่างถูกต้อง และสามารถคำนวณการเกิดสุริยุปราคาได้อย่างแม่นยำ

- ชาวคาลเดียนสร้างอุทยานเหนือพระราชวัง (สวนลอยบาบิโลน)

- ความคิดทางศาสนา

- มีความสำคัญสูงสุดต่อการดำรงชีวิตและการสร้างสรรค์อารยธรรมเมโสโปเตเมีย
- มีการนับถือบูชาเทพเจ้าที่เกี่ยวข้องกับความเจริญงอกงามและความอุดมสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ธัญญาหาร

- สถาปัตยกรรม

- วัด หรือ ซิกกูเรต
- พระราชวังของซาร์กอนที่คอร์ดซาบัด เริ่มใช้ประตูโค้ง (Arch)

- วรรณคดี

- สุเมเรียน เป็นชนกลุ่มแรกที่มีระบบการเขียนหนังสือ (อักษรคูนิฟอร์ม หรืออักษรรูปลิ่ม) เขียนบนแผ่นดินเหนียว
- มีมหากาพย์กิลกาเมช จัดเป็นหนึ่งในมหากาพย์ที่เก่าแก่ที่สุดในโลก

เอกสารอ้างอิง

- นันทนา กปิลกาญจน์. ๒๕๕๐. ประวัติศาสตร์และอารยธรรมโลก. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ๒๕๕๐. อารยธรรม. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คำถามท้ายบท

๑. ปัจจัยเอื้อต่อการสร้างสรรค์อารยธรรมอียิปต์ได้แก่ _____
๒. แรงบันดาลใจในการสร้างปิระมิดของอียิปต์คือสิ่งใด _____
๓. ศาสนาของชาวอียิปต์โบราณจัดอยู่ในระบบ _____
๔. สิ่งก่อสร้างที่สำคัญของชาวอียิปต์โบราณได้แก่ _____
๕. ความเจริญทางวิทยาการของอียิปต์โบราณได้แก่ _____
๖. มรดกที่สำคัญของชาวฟินิเซียนคือ _____
๗. มรดกทางวัฒนธรรมที่โดดเด่นที่สุดของชาวอียิปต์คือ _____